

ИСТОРИЈАТ ДРУШТВА

Друштво младих истраживача Чучуге основано је 28.маја 1988.године у Чучугама.

Друштво представља друштвену, омладинску, образовно-васпитну не страначку организацију која окупља младе заинтересоване за научно – истраживачки рад.

Друштво је организовано у три програмске групе :археолошку, етнолошку и историографску. У оквиру Друштва раде и секције истраживача подмлатка Основне школе ”Милан Муњас”, Гимназије “Бранислав Петронијевић” и Техничке школе “Уб”.

У протеклом периоду постојања и рада, Друштво је реализовало значајне научно – истраживачке пројекте међу којима треба истаћи : два археолошка ископавања на локалитету Илића брдо у Чучугама; велико археолошко рекогносцирање области Тамнаве које и даље траје; евидентирање стања воденица на подручју убске општине; евидентирање стања споменика културе на територији општине Уб; обичаји и веровања народа Тамнаве (тематске области : народно лечење, жетвени и свадбени обичаји) и прикупљање података о Тамнави у српској револуцији.

СТРУЧНА САРАДЊА

Протеклих 10 година Друштво је успешно сарађивало са разним научно-истраживачким установама и институцијама, као што су: Истраживачка станица Петница, Завод за заштиту споменика културе Ваљево, Народни музеј Ваљево, Центар за археолошка истраживања Филозофског факултета у Београду, Етнографски институт САНУ и други.

У сарадњи са Младим истраживачима Србије, чији је члан Друштво истраживача Чучуге, најинтензивнија сарадња остварена је са Друштвом истраживача “Владимир Мандић – Манда” из Ваљева и са Младим истраживачима Бачке Тополе.

АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

Географски положај Тамнаве, близина великих река Колубаре на истоку, Саве на северу и Дрине на западу указује да је ова регија била увек погодно тло за живот људских заједница и зато је у археолошком погледу веома интересантна област.

Археолошка истраживања Тамнавског простора нису била бројна, већ углавном маргинална, иако се знало да је долина Колубаре и овај простор један од могућих споредних путева старчевачких комуникација са западом и југозападом Србије, као и то да је винчанска култура (легитимна наследница старчевачке културе), настала под неповољним околностима као реакција на селидбена струјања изазвана анадолском колонизацијом југоисточних и југозападних области Балканског полуострва, користила као магистралу долину Колубаре у правцима свог ширења ка западној Србији.

Када су се за рад групе ентузијаста из села Чучуге заинтересовали 1988. године Истраживачка станица Петница и Млади истраживачи Србије осмишљен је вишегодишњи археолошки пројекат *Археолошка истраживања Тамнаве* и оформљена значајна колекција археолошких налаза.

Резултати овог рада су видни и вредни пажње. Поред низа систематских археолошких рекогносцирања Тамнаве као и великог броја викенд акција, изведена су и два републичка пројекта (ископавања) чији су резултати презентовани на Савезној скупштини археолога у Сремским Карловцима 1994.године и Ковину 2000.године.

У организацији Друштва младих истраживача Чучуге изведено је након тога, још седам систематских рекогносцирања убске микрорегије, оформљена је стална поставка у Чучугама и урађен досије за сваки локалитет понаособ. Том приликом је откривена и убележена десетина потпуно непознатих локалитета са којих је прикупљен знатан број покретног археолошког материјала.

Поводом десетогодишњице рада овог друштва организовано је и неколико изложби археолошких налаза - на Убу, у Бачкој Тополи и Пожаревцу.

АРХЕОЛОШКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ

На основу свега изнетог, може се закључити да је територија Тамнаве веома рано била насељавана те да је као комуникација представљала релативно значајан простор, још од млађе праисторије.

О времену старије праисторије, палеолиту евентуално мезолиту на подручју Тамнаве, тешко је рећи нешто прецизније због недостатка налаза. Разлог томе је исувише дебео слој лесоидног и лесног покривача који покрива могуће налазе из ових периода.

Не одступајући од уочених правила, насеља неолитског периода на овим просторима подизана су на обалама река што је било условљено начином живота (лов и риболов, сакупљање).

Што се тиче проблема ширења старчевачког културног комплекса из Подунавља у правцу запада и југозапада, на основу до сад прикупљених података, може се закључити да је долина Тамнаве свакако била значајна саобраћајница од Саве према југу и југозападу. Треба нагласити и да је већа концентрација налазишта тога доба на западном крају Тамнаве, према планини Влашићу. Осим раније познатих локалитета у Свилеуви – Крчевине I – и у Новацима, новооткривени су и локалитети у Чучугама – Симића страна и Равно поље као и Паланка у Совљаку. Насупрот томе, у долини Колубаре, осим ушћа у Саву (Звечка и Грабовац), узводно није констатован ни један старчевачки локалитет.

Од локалитета који се могу одредити у млађи неолит, као перспективни за даља истраживања су свакако локалитет Илића брдо у Чучугама, Поповића имање у Радљеви, Лука у Трлићу, Брдо у Совљаку као и Радине воде у Врховинама.

Након теренске проспекције, очигледно да је пут ширења винчанске културе у правцу западне и југозападне Србије ишао пространом долином Колубаре. Насеља су сукцесивно оснивана залазећи према западу у долину Тамнаве.

Осим неолитских констатовани су локалитети са енеолитским, халштатским и латенским хоризонтима. Карактеристично за њих је да у већини

случајева се у њиховој непосредној близини налазе хоризонти римских “villa rustica” које су веома бројни на овим просторима. То су били поседи пензионисаних војних ветерана који су веома значајни за проучавање античке провинцијалне економије. Од откривених “villa” значајније су на левој обали реке Уб и то у Гуњевцу, Звиздару и Лончанику. Посебно треба истаћи микрорегију села Бањани, Кожуар, Тулари, Вукони, Бањани и Врело.

Значајан правац истраживања требао би да буде и продор Словена у ову област, а као полазиште за то узети локалитете Кнежевац у Туларима и Стублина у Бањанима.

На крају треба рећи да археолошко рекогносцирање области Тамнаве, свакако треба наставити да би се употпунила археолошка карта ове области као и да би се омогућила квалитетна основа за нека будућа истраживања.

